

Kitüntetett pedagógusok

Bozsó Józsefné

Nyugodt beszéde, szép tisztán kiejtése, kedves fiatal mosolya, nagy-nagy szaktudása legkedvesebb tanítómra, tanárimra emlékeztet. Csak hogy Bozsó Józsefné, a Béke utcai általános iskola kitüntetett tanítónőjében mindez együtt, végtelen hivatásszeretettel van jelen. A gyerekek rendkívül követhetőnek és hallatlanul igazságosnak ismerik. Ezért szeretik.

Bozsó Józsefné — tanítványaik Vali néni — 1963 óta tanít, három esztendeje a Béke utcai iskola tízéves korosztályával, a negyedikkel foglalkozik, minden tárgyat oktat. Elsősorban nevelőnek tartja magát, csak azután oktatónak. Nagyon szereti a gyerekeket, mégis elfogultság nélkül figyeli, s következetesen fejleszti tudásukat, képességeiket, emberi tulajdonságaikat.

Melyik a kedvenc tantárgya? Hiába kérdezném,

nem tudna választani, s rögtön hozzáfűzné: szerencsére a gyerekek sem. Aki az óráin részt vesz, tudja, nála nincs unalmas, érdekes, vagy kevésbé érdekes tantárgy. Épít a gyerekek érdeklődésére, felhasználja végtelen tudásszomjukat, fantáziájukat — és az ebben a korban különösen élénk szereplési vágyukat.

Kollégái egyetértenek: nemcsak tanítónak, kisdobos rajvezetőnek is kiváló. A kisdobos-foglalkozásokon — a közösségi nevelést szem előtt tartva — nagy gondot fordít a gyerekek egyéniségének fejlesztésére: lehetőséget biztosít az önálló tevékenységre, szereplésre.

Bozsó Józsefnét hallgatva egyre inkább megbizonyosodom, igazi jó tanító nem mindenkiből válhat. A gyerekek szeretete, az alapos szakmai felkészültség mellett végtelen hivatásszeretet

is szükséges ehhez a fáradtságos, mégis annyi örömet tartogató pályához.

Erdős János

Szinte egész eddigi életét a Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán töltötte. Ide járt diákként, itt kapott diplomát harminchárom évvel ezelőtt, azóta is itt tevékenykedik. 1957 óta az I. számú gyakorló általános iskola ének-zenei szakvezető tanára.

Munkáját érdekesnek, változatosnak találja: a legkisebbekkel és a tanárjelöltekkel egyaránt foglalkozik. Az ének-zenei tagozaton azon fáradozik, hogy a zene az általános műveltség elmaradhatatlan részévé váljék. Szívélyesen érzi a Kodály-módszer megvalósítását, eredményei iránt az utóbbi években több ország szakemberei érdeklődtek, közöttük az Egyesült Államokból, Angliából, Japánból, legutóbb Kölnből. Eredményes munkáját az általa vezetett Bartók gyermekkoros sikerei

is bizonyítják: két évvel ezelőtt elnyerték a Magyar Rádió nagydíját, szereplésüket hangrögzítéssel szívtették.

Iskolán kívül is számos elfoglaltsága van: egy esztendeje a KÓTA Csongrád megyei titkára, 1957 óta a MÁV Hazánk énekkarának és a Bartók Béla Művelődési Központ ifjú zenebarátok klubjának vezetője, a Szegedi Zenebarátok Kórusának megalakulásától kezdve beosztottja. Szívesen szervezi a tanárjelöltek felkészítését, az énekkari próbák szintje minden idejét igénybe veszik. Megbízottságainak mégis könnyen eleget tesz, munka és hobbi nála összekapcsolódik. Arra is jut ideje, hogy volt tanítványival állandó kapcsolatot tartson, közülük százan részt vettek és énekeltek a főiskola ének-zenei tagozatának

májusi, húszéves jubileumi ünnepségén.

— A kitüntetés főképpen tanári munkásságom jutalmam, de közvetve annak az ügynek is szól, amiért fáradozom.

Dr. Toldi Miklósné

— Soha nem vágytam arra, hogy felsőbb osztályban tanítsak, a legkisebbeket, az elsősöket, a másodikosokat szeretem legjobban — mondja dr. Toldi Miklósné, aki a napokban vette át a Parlamentben a tanítókat megillető legmagasabb kitüntetést.

Sokan ismerik a városban. Ki tudná megszámolni, hány kisdíjat oktatott, nevelt, hány tanárjelöltet avatott be a gyakorlati tanítás titkaiba. Jókedvű, fáradhatatlan pedagógusnak tartják, szenvedélyes hivatásszeretete, türelme a kezdő tanároknak is dicséretére válna. Azok közé tartozik, akik nap mint nap új szépséget fedeznek fel munkájukban, akik mindig tartogatnak valamilyen új ötletet, hogy érdekessé, vonzóvá tegyék a tanulást. Minden tantárgyat egyformán kedvel, de ha mégis választani kell, a matematikát és a betűtanítást említi

— Bizony, régebben nem is álmodtuk volna, hogy elsősöknek matematikát fogunk tanítani. Az én kis tanítványaim is könnyedén megbirkóznak már a halmozott feladatokkal, játékos formában: színes műanyag rudacsokkal, korongokkal, logikai műveletek során sajátították el. Hogy az új rendszerű matematikát taníthassam, ahhoz négy évig kellett magamnak is tanulnom, állandó önképzés, a szakmai ismeretek folytonos gyarapítása nélkül, eredményesen tanítani lehetetlen. Az első osztályos oktatásban a lehető legjobb alapokkal kell ellátni a gyerekeket, amire a további tanulmányaik alatt építhetnek.

Dr. Toldi Miklósné több mint három évtizedet töltött el a pedagógusi pályán, a József Attila Tudományegyetem 2-es számú gyakorló általános iskolájában közel húsz éve tanít. Rövidesen nyugdíjba mehetne, de

az életét alig tudja elképzelni az iskola nélkül. Szeretne legalább még egy elsős és másodikos korosztályt tanítani.

Tájékoztató:

Az idegenforgalomról

Az idegenforgalom helyzetéről, feladatairól tartott sajtótájékoztatót csütörtökön Molnár Károly belkereskedelmi miniszterhelyettes. Elmondta: a turizmus dinamikus növekedését jelzi, hogy az elmúlt évben több mint hárommillió magyar állampolgár utazott külföldre, s a lakosság a belföldi és külföldi utazásokra héttől tíz forintosra csökkentette a költségeit. A belföldi turizmus is fejlődik, idén az első negyedévben például 17 százalékkal többet keresték fel a különbö-

ző szálláshelyeket, mint az elmúlt év hasonló időszakában. Az utazási irodák bővítik programjaikat, és fokozódik az érdeklődés az országjáró, városlátogató, hobbituristák iránt.

Az idei év idegenforgalmának lebonyolítására felkészültek a vendéglátóipari vállalatok, a szállodai férőhelyek száma mintegy 400 ágygal bővült, többek között a szolnoki Pelikán Szálló, és a hajdúszoboszlói Délibáb Szálloda új szárnyának elkészültével.

Finnugor kongresszus

Szeptember 9—15. között Budapesten rendezik meg a IV. finnugor kongresszust. A jelentős tudományos tanácskozásról, amelyen 24 ország csaknem ezer szakembere vitatja meg a finnugor népek történetével és kultúrájával foglalkozó tudományos kutatások legújabb eredményeit — Ortutay Gyula akadémikus, a kongresszus elnöke tartott sajtótájékoztatót csütörtökön az MTA tudósklubjában. Elmondta, hogy a finnugor népek közös nyelvi, földrajzi, népzenei és történelmi kultúrájával foglalkozó tudományos kutatások iránt az utóbbi években világszerte megnövekedett a szakemberek érdeklődése.

TISZTA ÉLETÚT

Szemmel láthatóan nem lelkesedik azért, hogy vázlatos portré próbáljon róla kanyarítani... De hát kiről — ha órála nem?! Hiszen az 1950. június 17-e óta a DELEP-nél tevékenykedő Kása Mihály akkor is hűségesen a vállalatnál maradt, amikor másutt nagyobb kereset kínálkozott volna... Hűsége, pontos és szorgalmas munkája jutalmául a vállalat aranygyűrűvel tünteti ki az idej építők napján.

Ha valaki, ő igazán megérdemli. Ez, a halkszavú, kis termetű, ám ötvenhét évesen is fürge mozgású munkásember — az alkotómunka, a kétkezi tevékenység minden próbáját becsülettel állotta. Valamikor, 25 évvel ezelőtt még az Oskola utcában volt a lakatos üzeme, később az Óz utcába költöztek, majd a Dorozsmai útra kerültek. A segédmunkásként a vállalathoz került, csengelei születésű Kása Mihály nem csupán szakmunkásviszsgát tett — fél éves gyakorlat után —, kitűnő eredménnyel, hanem csakhamar a nyugdíjba menő brigádvezetőt, Flock Mihályt is követte a tisztségben, a nyolc-tíz tagú brigád vezetőjéül választották 1953-ban.

Máig brigádvezető; persze, ma már tizennyolc főre izmosodott a brigádja. Nem hiába dolgoznak vassal: egy-egy kovacsoltó az évek során. Nagy István, Podonyi László, Nagy Imre, Mátrai István, Kiss István, Papp József és Gráf Károly hosszú évek óta tevékenykedik a tetőszerkezeti feladatok megoldásánál, a nyílászáró szerkezetek — a vitornyók, a vágóhid nagy feszítávolságú vasszerkezetének elkészítésében.

Bátran állítható: univerzális mesterei szakmájuknak, valamennyien.

Kása Mihály csendes büszkeséggel beszél azokról is, akik az 1974-ben aranyfokozatot elnyert szocialista brigádból úgy váltak ki, hogy kiemelték őket, magasabb funkcióba: Kiri Istvánt, Márki Antalt régebben, De-

ák Ferencet, Biczók Kálmánt a közelmúltban osztották íróasztal mellé. Miután, persze, éltek a továbbtanulás lehetőségével, s esti tanulással elvégezték a gépíparit...

— A munkánkkal kapcsolatosan reklamáció alig akad. Az elvünk ugyanis: inkább több munkát fordítsunk a feladat teljesítésére, de oldjuk meg alaposan, precízen — jegyzi meg a brigádvezető — Hajnali hattól délután kettőig folyamatos, gondos munka folyik; pedig tagjaink nagyon korán kelnek: Algyőről, Sándorfalváról, Szatymárról, Dócoról járogatnak be, busszal, vagy bódéskocsival.

Kása Mihály Tarjánvárosból utazgat a munkahelyre. Feleségéről — aki a klinikán betegeskedik — az aggódó szerszet hangján beszél. Büszke 14 hónapos kisunokájára, Ferikére, aki tapasztalhatóan a család személfénye. A dédmama — Kása Mihály 78 esztendő édesanyja — messze vidéken, Tatabányán él, s egészséges.

Hogy a brigádvezető egészsége is töretlen maradjon, a szabad szombatokon kiül a Salakos-csatorna partjára, horgászni.

— Húsz év óta pecáztatok. Előbb a Kurca-partra, meg Mihálytelekre, no meg a téglagyárhoz járogattam ki Szilágyi Pista barátommal — jegyzi meg. — Később Pataki István lakatos szaktársammal ezt a „salakos” en-

gedélyt váltottuk ki, hogy csendes helyen üldögélhessünk. Mert nem is a jó fogás, hanem a csend, a napfény, s a jó levegő a lényeges; az, hogy az ember a munka fáradalmait után fel-frissülhessen...

Csendesen, szótlanul, ámderű magabiztossággal nézett körül 1975. április 4-én, este 8 órakor a Parlament kupolacsarnokában. Fogadás volt, diplomaták, frissen kitüntetett munkások, vállalatvezetők, munkások, mozgalmi veteránok között váltott pár szót később. Mellén már ott ragyogott a Munka Érdemrend arany fokozata, amelyet a Csongrád megyei tanács épületében tüzttek a mellére.

Leginkább a veteránok körében érezte magát otthon. Maga is mozgalmi ember volt sokáig, a párt katonája: 1951 júniusától 1964 őszéig a Csongrád megyei Építőipari Vállalat lakatosrésztlegének párttitkára; 1953-tól egy 8—10 tagú brigád vezetője Kása Mihály.

„Dolgozni csak pontosan, szívesen, ahogy a csillag megy az égen, úgy érdemes...”

— éneki a munkásosztály nagy költője, József Attila. Kása Mihály egyenes, tisztá életútja a példa rá, hogy valóban érdemes...

Dér Endre

Újszülöttek kötelező szűrővizsgálata

Egy, a csecsemőkorban kezdődő, viszonylag ritka, de veszélyes betegség megelőzésére rendelték el az újszülöttek kötelező anyagcsere szűrővizsgálatát az egészségügyi miniszter. Speciális módszerrel az újszülöttek egyetlen csepp véréből kimutatható a szervezet egy olyan esetleges anyagcsere-zavarára, amely miatt a még egészséges csecsemő egy-két év alatt súlyos idegrendszeri zavarokban szenved, szellemileg elmaradott, magatehetetlen emberré válhat.

A phenylketonuria (pku) néven ismert súlyos, egy-két évtizede még gyógyíthatatlannak vélt betegséget egy enzim hiánya okozza, amely az aminosav, a phenylalanin lebontásáért „felelős” a szervezetben. Ha ebből az anyagból túl sok halmozódik fel, gátolta az idegszövetek és agy normális fejlődését. Ez a rendkívül súlyos beteg-

ség azonban a csecsemőkorban megkezdett, több évig tartó különleges diétával megelőzhető, s az így megmentett gyermek egészséges, hasznos tagjává válhat a társadalomnak.

A szűrővizsgálat biztonságos, mert a szülőknek, mert a hozzá szükséges vérminták a kórházak — a rendelet értelmében — egészséges újszülötteknél a születést követő négy-öt napon, koraszülötteknél két héten belül megkérül az illetékes laboratóriumnak, s rendelkezésükre azonnal értesíthetik a szülőket. Ilyenkor idejében megkezdhető a szükséges diéta, amelyhez — állandó ellenőrzés mellett — az SZTK ingyen tápszer, a szakorvosok pedig otthon is használható ételrecepteket adnak.

A szűrővizsgálatról szóló rendelet hatályba lépett. (MTI)

Tájékoztató lelkészeknek

A Hazafias Népfőnt Csongrád megyei bizottsága, a Csongrád megyei római katolikus papi békebizottság, valamint a protestáns és egyéb egyházak lelkészi békebizottságának elnöksége, tegnap, csütörtökön délelőtt Szegeden, a városi népfőnt-székében a katolikus, protestáns és egyéb egyházak lelkészei részére tájékoztató előadást tartott. A tanácskozáson részt vett Molnár Sándor, a népfőnt megyei titkára, dr. Szilas József általános püspöki helynök, dr.

Rátkai János, a megyei tanács vb egyházügyi titkára, Munkácsy György esperes, a protestáns papi békebizottság elnöke megnyitotta után dr. Gyimesi Dezső, a megyei tanács osztagvezetője tartott tájékoztató előadást az országgyűlési képviselőválasztások tapasztalatairól és a Hazafias Népfőnt választási programjáról. Az ülés Szeles Sándor kanonok, a római katolikus papi békebizottság elnökhelyettesének zárszavával ért véget.

Napközi otthonok jubileuma

Egyedi, sajátos kis játékok: fél dióból kisegér, csöppnyi csigából, különböző színű és formájú levelekből, kukoricaszemekből kialakított faliképek, sajtolóból, műanyag flakonokból, fakanálból bábfigurák. Csak néhány a napközi otthonok alkotásaiból, melyeket a napközi otthonok fennállásának 75. évfordulójára összeállított kiállítás láthatunk.

A Madách utcai iskolában megrendezett bemutatóra — mely a napokban ért véget

— Szeged 30 általános iskolájának 123 napközis csoportja hozta el legötletesebb, legszebb kézimunkáit. A kiállítás a napközi otthonos nevelők továbbképzésébe illeszkedik: afféle ötletvásár. A tablókát díszítő tárgyak egytől egyig a napköziben — a kötött és a szabad foglalkozások alatt — készültek. A legszebb darabokat viszontláthatjuk majd ősszel, a megyei jubileumi kiállításán, a Juhász Gyula tanárképző főiskolán.